Üç Aylar Ve Regaib Kandili
Gönderen Kadir Hatipoglu - Ocak 19 2023 15:00:00

Hidayet ve rahmet kaynağı olan, Kur’ân-ı Kerîm’in indirildiği Ramazan ayının yaklaştığını müjdeleyen mübarek aylarla buluşmanın saadetini yaşıyoruz. Üç aylar, Müslümanların geçmişinin muhasebesini yaparak ibadetlerini yoğunlaştıracağı, günahlardan temizlenip arınacakları, aralarında sosyal dayanışma ve yardımlaşmanın hazzını yaşayacakları önemli zaman dilimleridir.   İşte bu çok feyizli ve bereketli maneviyat mevsimlerine 29 Mart 2017 günü ömrümüzün baharında, ortasında veya sonlarında bir defa daha ulaşmış bulunuyoruz.30 Mart perşembeyi cumaya bağlayan gece Regaib kandilidir   Üç aylar kameri takvime göre Recep, Şaban ve Ramazan aylarıdır. Bu aylar Allah’ın rahmet ve bereket dalgalarının sağnak yağmurlar gibi boşaldığı, manevi huzurun kalplere dolduğu, ilahi rahmetin coştuğu zaman dilimleridir. Üçaylar diye adlandırılan bu aylar Allah’ın müminlere ikram ettiği faziletli, feyizli, dua, yakarış ve dileklerin dalga, dalga Allah’a ulaştığı, kirlenmiş gönüllerin pişmanlık gözyaşları ve tövbeleri ile günahların affolunduğu zamanlar ve kandiller geçidir. Muhterem kardeşlerim Üç ayların gelişi, yeniden derin bir tefekkürün, esaslı bir murakabenin ve kapsamlı bir nefis muhasebesinin yapılması için mühim bir fırsattır. Dünya menfaati, makam endişesi, nefsanî arzuların tesiri, mal hırsı, moda haline gelen körü körüne taklitler ve benzeri olumsuzluklar, birçok insanı etkilemektedir. Müslüman kesimde ve dindar olarak kendini algılayan müminler arasında büyük bir savrulma yaşanmaktadır. İmanla bağdaşmayan hayat tarzları gelişmektedir. Yine öyle bir çağda yaşıyoruz ki, insanların dini hassasiyetleri azalmış, menfaat kaygısı ve dünyevileşme hırsı dinî değerlerin üstüne çıkmıştır. Peygamber Efendimiz,
بَادِرُوا
بِالْأَعْمَالِ فِتَنًا
كَقِطَعِ
اللَّيْلِ
الْمُظْلِمِ
يُصْبِحُ
الرَّجُلُ
مُؤْمِنًا
وَيُمْسِي
كَافِرًا
أَوْ يُمْسِي
مُؤْمِنًا
وَيُصْبِحُ

كَافِرًا
يَبِيعُ
دِينَهُ
بِعَرَضٍ
مِنْ
الدُّنْيَا
“Karanlık gecenin (zifirî) karanlıklarına benzeyen fitneler ortaya çıkmadan amellerde yarışın. Çünkü o fitneler ortaya çıktığı vakit kişi, mümin olarak sabahlayacak; kâfir olarak akşamlayacak yahut mümin olarak akşamlayacak, kâfir olarak sabahlayacak, dinini azacık bir dünya menfaati karşılığında satacaktır.”[1] buyurarak, amellerde yarışmayı tavsiye etmiş ve ileride dinî hassasiyetlerin azalacağına hatta dünya değerleri karşısında dini değerlerin feda edileceğine işaret etmişlerdir. Resul-i Ekrem efendimizin beyan buyurduğu ve tarif ettiği bir zaman dilimi içerisinde bulunulduğunun farkında olan Müslümanlar, üç ayları bin ganimet olarak düşünmelidir. Tam bu noktada üç ayların da bereketi ve feyzi ile bireysel ve toplum olarak yenilenmeye, arınmaya ve kendimize gelmeyle ihtiyacımız vardır. Bu olumsuz gidişatın, günahlarla kuşatılan hayatın, kirlenen duygu ve nazarların, tereddüt içerisinde imanın zevkine varamayan kalplerin, fesada uğrayan zihin ve düşüncelerin üç ayların rahmet ikliminde ferahlanmaya, mağfiret deryasında temizlenmeye ve kendine gelmeye ihtiyacı vardır. Birey, aile, toplum ve millet hayatının düzelmesinde ve cemiyette güven, barış ve huzurun temininde üç ayların tesiri oldukça önemlidir.
وَسَارِعُوآ
اِلَى
مَغْفِرَةٍ
مِنْ
رَبِّكُمْ
وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا
السَّمَوَاتُ وَاْلاَرْضُ
اُعِدَّتْ
لِلْمُتَّقِينَ “Rabbinizin bağışına ve takva sahipleri için hazırlanmış olup genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun!”[2] ayetinde müminler koşuya çağrılmaktadır. Bağışlanmanın ve arınmanın en önemli, en verimli ve en anlamlı olduğu zaman dilimi ise üç aylardır. Üç aylar tabiri caizse, bireyin, ailenin ve toplumun kendine geldiği, imanın izzetinin fark edildiği, ahlâkî güzelliğin tadına varıldığı, fakirin, yoksulun, yetimin, öksüzün, muhtaçların yüzünün güldüğü mübarek günlerdir.   Üç aylar ve içinde barındırdığı mübarek geceler kutsallığını ve değerini Kur’an ı Kerim ayetlerinden ve Peygamber(s.a.v) in hadislerinden, bu aylarda ibadetlerini yoğunlaştırmasından kaynaklanmakta ve müminlerce de değer verilemiştir.   Tevbe suresi 36. ayetinde Rabbimiz şöyle buyuruyor
اِنَّ
عِدَّةَ
الشُّهُورِ

عِنْدَ اللهِ
اثْنَا
عَشَرَ
شَهْرًا فِى
كِتَابِ
اللهِ يَوْمَ
خَلَقَ
السَّمَوَات&#16
16; وَاْلاَرْضَ
مِنْهَا
اَرْبَعَةٌ
حُرُمٌ
ذَلِكَ
الدِّينُ
الْقَيِّمُ
فَلاَ
تَظْلِمُوا
فِيهِنَّ
اَنْفُسَكُم&#16
18; وَقَاتِلُوا
الْمُشْرِكِ&#16
10;نَ كَافَّةً
كَمَا
يُقَاتِلُون&#16
14;كُمْ
كَافَّةً
وَاعْلَمُوا
اَنَّ اللهَ
مَعَ
الْمُتَّقِي&#16
06;َ “Şüphesiz gökleri ve yeri yarattığı günden beri Allah katında ayların sayısı, Allah'ın kitabında on iki aydır. Bunlardan dördü haram olan (hürmet gereken 12. Zilhicce, 1. Muharrem, 2. Safer, 3. Rebiul'evvel) aylarıdır. İşte doğru hesap budur. O halde onlarda (Allah'ın koyduğu yasağı delerek) nefislerinize zulmetmeyin. Müşrikler sizinle nasıl toplu olarak savaşıyorlarsa, siz de onlarla (öylece) toplu olarak savaşın ve bilin ki Allah (kötülükten) sakınanlarla beraberdir.’[3]’ Haram aylar, hürmet edilmesi gereken, savaş ve kan dökülmesinin yasak olduğu kamerî aylardır. Bu aylar, Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Receb aylarıdır. Cahiliye devrinde Arablar, haram aylarına saygı gösterirler ve bu hürmetlerinden dolayı bu aylarda savaş yapmaktan sakınırlardı. Hatta bir adam babasının veya kardeşinin katiline rastlasa, ona aldırmaz, kötü söz bile söylemezdi. Merhum Hamdi Yazır’ın ifade ettiği gibi, on iki ayın hepsinde de haramdan, günahtan ve haksızlıktan ve özellikle zulmetmekten kaçınmak gerekir.[4] Kur’ân, bütün zaman dilimlerinde günah işlemeyi, haram yemeyi, insan haklarına tecavüz etmeyi yasaklamıştır. Ancak bu aylarda işlenen günahlara verilecek cezanın ve yapılan güzel amellere verilecek sevabın kat kat olması söz konusudur. Bu sebeple bu aylarda Müslümanların daha dikkatli ve hassas olmaları gerekir. Peygamber (s.a.v) de bir hadislerinde رَجَبُ

شَهْرُ
اللَّهِ
وَشَعْبَانُ
شَهرِي
وَرَمَضَانُ
شَهرُ
اُمَّتِي ‘’Recep Allah’ın ayı, Şaban benim ayım, Ramazanda ümmetimin ayıdır’’[5] buyurmaktadır. Recep ayının başlangıcında şöyle dua ettiği hadislerinde yer almaktadır.
اللهُمَّ
بَارِكْ
لَنَا فِي
رَجَبٍ،
وَشَعْبَانَ،
وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ   ‘’Ey allah’ım Receb ve Şaban’ı bize mübarek kıl; bizi ramazana ulaştır’’[6].   Bu aylar mü’minler tarafından, özellikle milletimiz arasında değer bulmuş coşkulu bir şekilde yaşanır ve yaşatılır hale gelmiştir. Üç ayların başlangıcı bir nevi ümmetin ayı olan Ramazan ayının müjdecisi Recep ayı ve ilk Cuma gecesinde bulunan Regaib kandili ne kısaca temas edelim.   Regaib, çok değerli hediye, bağış, çok arzu edilen şey anlamına gelip, Cen’abı hakkın İlahi ihsan, manevi hediyelerinin diğer zamanlardan daha çok tecelli etmesi samimi kalple Allah’a yönelenlerin avf edilme ümitleri dolayısıyla müminler tarafından heyecanla beklendiği, gönülden arzulandığı için Recep ayının ilk Cuma gecesine Regaib kandili denmiştir. Regaib, elde edilmesi arzu edilen değerler, ihsanı bol, arzu edilen büyük sevap[7] anlamlarına gelir. Receb ayının ilk Cuma gecesine “Leyle-i Regâib” denir. bu gece, Allah’ın rahmet ve bağışlamasının bol olduğu, duaların kabul edildiği bir mübarek gecedir. Peygamber Efendimiz, bazı gecelerde duaların reddedilmeyeceğine dair şöyle buyurmuştur:
خَمْسُ
لَيَالٍ لا
تُرَدُّ
فِيهِنَّ
الدَّعْوَةُ:
أَوَلُ
لَيْلَةٍ
مِنْ رَجَبٍ،
وَلَيْلَةُ
النِّصْفِ
مِنْ
شَعْبَانَ،
وَلَيْلَةُ
الْجُمُعَةِ، وَلَيْلَةُ
الْفِطْرِ،

وَلَيْلَةُ النَّحْرِ “Beş gece vardır ki, onlarda yapılan dualar geri çevrilmez: Bunlar: Recebin ilk Cuma gecesi, Şabanın on beşinci gecesi, Cuma geceleri, Ramazan Bayramı gecesi, Kurban bayramı gecesi.”[8] Peygamber Efendimiz (s.a.v)’in anne rahmine regaib gecesinde düştüğüne (şeref vermiş olduğuna) dair yapılan bir rivayet, pek uygun görülmemektedir. Çünkü bu gece ile Peygamber sallâllâhü aleyhi vesellemin doğumu arasında geçen zaman, bunun aksini göstermektedir. Ancak Hz. Âmine’nin, Fahri Âlem Efendimiz’e hamile olduğunu bu geceden itibaren anlamış olduğu düşünülebilir. Bununla birlikte Regaib gecesi, mübarek bir gecedir. Zaten Regaib, nefis, arzu edilen, bahası ağır, ihsan ve lütfu bol anlamına gelen “Râgibi’nin” çoğuludur. Bu geceyi ibadetle ihya etmenin sevabı pek çoktur. Fakat bu gecede kılınacak namazın sünnet veya mendub oluşu hakkında kuvvetli bir delil yoktur.[9] Muhterem kardeşlerim   Recep ayının ilik Cuma gecesi Regaib kandili ve 27.gecesi Miraç kandili, Şaban ayının 15.gecesi Beraat kandili, Ramazan ayını ve içersinde bulunan bin aydan daha hayırlı Kadir gecesini ve bayramların müjdecisidir.   Üç aylar ve içersinde bulunan mübarek geceler, Mü’minin hayatındaki diğer aylara ve günlere göre fazlasıyla sevap kazanacağı zaman dilimleri olması düşüncesiyle ayrı bir özelliğe sahip olmalı, bunun düşünce ve idrakinde olmalıdır. Bu aylar ve geceler imanımızın olgunlaşmasına, ibadetlerimizin ziyadeleşmesine, kötülüklerden uzaklaşılmasına, ailemize, çocuklarımza, vatanımıza, milletimize, bütün Müslümanlara ve insanlığa karşı görev ve sorumluluğumuzu hatırlatmalı, hata, ihmal ve kusurlarımızdan dönmemize, gaflet uykusundan uyanmamıza vesile olmalıdır. Muhtaç olduğumuz dinimizin bizden ısrarla istediği barış içinde kardeşlik ve beraberliğimizin güçlenmesine, insani, ahlaki meziyetlerimizin yeniden oluşmasını sağlamalıdır.   Hz. Peygamber’imizin en mühim mucizelerinden biri olan “Miraç” olayı, bu ayda meydana gelmiştir. Bu ayı anlamlı ve önemli kılan vakıa budur. Çünkü Miraç gecesinde Peygamber efendimiz, Allah’ın huzuruna yükselmiştir. İslâm dininde Kelime-i Şahadetten sonra en önemli ibadet olan namaz, bu gecede farz kılınmıştır. Yine aynı gecede “Allah’a ortak koşmayınız. Anne ve babanıza hürmet ediniz. Hak sahiplerine haklarını veriniz. İsraf etmeyiniz. Geçim endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyiniz. Zinaya yaklaşmayınız. Haksız yere kimseyi öldürmeyiniz. Yetime en güzel muamelede bulununuz. Verdiğiniz sözü yerine getiriniz. Ölçülerinizi ve tartılarınızı tam ve doğru yapınız. Bilmediğiniz şeylerin ardına düşmeyiniz. Yeryüzünde kibirlenerek yürümeyiniz.” [10] gibi, itkadî, ahlâkî, ticârî ve sosyal içerikli evrensel ilkeler, Receb ayı içerisinde bütün insanlığa meşrû kılınmıştır. Bu ayın bir başka önemi ve fazileti de bu özelliğinden kaynaklanmaktadır. Mübarek gecelerle (kandil geceleri ile), ilgili özel nâfile namazı yoktur. Fakat bu geceleri vesile ederek nâfile namazı kılmak, Kur’ân-ı Kerîm okuyarak üzerinde düşünmek, tezekkür ve tefekkür etmek yararlı olur.[11] Peygamberimiz Kadir gecesinde nasıl dua edileceğini soran Âişe vâlidemize şöyle demesini tavsiye etmiştir: اللَّهُمَّ

إِنَّكَ
عُفُوٌّ
كَرِيمٌ
تُحِبُّ
الْعَفْوَ
فَاعْفُ
عَنِّي “Ey Allah’ım! Sen şüphesiz çok affedicisin, affetmeyi seversin, beni affet”[12] Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde Regaib gecesini kaza namazı ve nafile namazları kılarak, Kur’ân okuyarak, bol bol Allah’ı zikrederek, tevbe ve istiğfarda bulunarak, akraba ve dostları tebrik ederek, kendimize, ailemize, bütün Müslümanlara dua ederek değerlendirmek, hem Ramazan ayına hazırlanmaya, hem günahların affına, hem de ilahi rahmet ve bağışlamaya ermenin bir vesilesidir. Resûl-i Ekrem Efendimizin
اللهُمَّ
بَارِكْ
لَنَا فِي
رَجَبٍ،
وَشَعْبَانَ،
وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ “ Allah’ım bize Recep ve Şaban’ı mübarek eyle ve bizi Ramazan (ayına ulaştır) ”[13] buyurduğu duayı yaparak bu ayların hakkımızda hayırlı ve mübarek olmasını, rahmet ayı olan Ramazana Rabbimizin bizleri esenlikle ulaştırmasını dileyelim. Unutmayalım ki, bu aylar, hayatımızın altın zamanlarıdır. Telafisi ve geri getirilmesi mümkün olmayan bu kutlu ayların kıymetini bilerek samimi Müslüman olmaya çalışalım. Kur’ân’ı yaşayan bir hayat kitabı yapalım. Kur’ân’ın emir ve yasaklarına göre hayatımızı tanzim edelim. Sünnete göre yaşayarak İslam’ın güzelliğini tadalım.   Mübarek üç aylar ve idrak edeceğimiz Regaip kandillinizi tebrik eder beldemiz milletimiz ve İslam alemine hayırlara vesile olmasını diler, Yüce mevlamızın hayırlı ömürle, hizmetle birlikte nice mübarek aylara ve gecelere kavuşturmasını dilerim.[14]   [1] Müslim, Îman, 186. [2] Âl-i İmrân, 3/133 [3] Tevbe, 9/36 [4] Bkz. Elmalılı, Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur’ân Dili, Sadeleştirenler, İsmail Karaçam ve Arkadaşları, Almanya, ts. I, 327-328. [5] Aclûnî, Keşfu'l-Hafâ, c.1, s.423, Hadis No: 1358 [6] Câmiu’s-Sagîr, c. V, s. 131 [7] İbn Manzûr, Lisânü’l-Arab, Beyrut, 1999, V, 254, 255. [8] Camiu’s-Sagîr, c. III, s. 454. [9] Ömer Nasuhî Bilmen, Büyük İslam İlmihali, İstanbul, tarihsiz, s. 205 (Bakınız, Nafile Namazları bölümü). [10] Geniş bilgi için bkz. İsrâ, 17/23-38. [11] İlmihal, (İSAM), s. 322. [12] Tirmizî, Da’avât, 84. [13] Câmiu’s-Sagîr, c. V, s. 131 [14] Mustafa KOCAGÖZ Karahallı İlçe Müftüsü ve Dr. Kerim Buladı’nın bu konudaki makalelerinden faydalanılarak hazırlanmışrır.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler